

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

mei 2023
jaargang 46

Voorzitter:

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris:

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/
ledenadministratie:**

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

**Plaatsvervangend
penningmeester**

T. Rijksen
06 - 23 33 68 82
ton2001@ziggo.nl

Bestuurslid

C. Kloet
06 - 29 52 00 16
c.kloet@ziggo.nl

Bestuurslid:

Mevrouw C. Bult
06 -31 56 16 60
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur:

vsag@denhaag.nl

Postadres:

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening:

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn.
ver. v.
Senioren
Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website:

<https://www.vsag.nl>

VSAG

1978 - 2023

Elk jaar?

Waarom doen we dat maar eens in de vijf jaar? Dat vroeg ik me af tijdens ons jubileumfeest in theater De Nieuwe Regentes. Het was zo'n geweldige avond dat ik dacht dat het leuk zou zijn zoiets elk jaar te doen.

Helaas zit dat er niet in, want een grote zaal huren, goede artiesten boeken en al die consumpties, dat kost bij elkaar nogal wat. Om dat voor de VSAG betaalbaar te houden zou de toegangsprijs fors omhoog moeten, maar daardoor zou het voor de leden een nogal duur avondje worden. Niet dus.

Het was een zeer geslaagde avond. In de foyer was het door de drukte wat krap, maar dat deed aan de gezelligheid niets af.

De grote zaal was wel een maatje te groot voor het aantal leden dat de feestavond bijwoonde. Misschien kwam dat doordat sommige leden thuisbleven omdat ze liever niet 's avonds laat nog op straat zijn. Die geluiden hoorde ik op de algemene ledenvergadering. In de nabespreking zullen we het daar wel over hebben.

Misschien moeten we daarmee ook rekening houden bij de eindejaarsbijeenkomst in december. Die is immers altijd 's avonds. In 2020 zouden we dat van elf tot twee uur met een lunch doen, maar dat ging toen niet door omdat de horeca door corona dicht moest. Wellicht moeten we daar dit jaar weer eens aan denken. Als leden daar een idee over hebben hoor ik dat graag.

Los van de locatie en het tijdstip was de jubileumavond een succes. VSAG-lid Jan van der Poll kondigde als een soort 'spreekstalmeester' alle onderdelen van het programma aan en deed dat heel relaxed.

Gemeentesecretaris Ilma Merx nam ruimschoots de tijd voor haar toespraak die ze goed had voorbereid. Haar betrokkenheid als hoogste ambtenaar bij de gemeentelijke organisatie en vooral bij de ambtenaren die daar deel van uit maken en die ze consequent collega's noemde, was onmiskenbaar.

Daarna was het tijd voor de flamenco. Op het eerste gezicht misschien niet zo voor de hand liggend op een feestavond, maar het werd een absoluut hoogtepunt. Geen toeristenshowtje zoals vaak in Spanje, maar een pure kunstvorm van een hoog niveau. De waardering van de zaal met een langdurig staand applaus was terecht erg groot.

De cabaretvoorstelling die daarna werd gegeven had nog niemand gezien, want die was nieuw. Gezien de positieve reacties die we over de cabaretgroep Plankgas hadden gekregen hadden we daarin echter alle vertrouwen.

Het werd een amusante vertoning, waarbij het vast geen toeval was dat de naam Leo vele malen werd gebruikt.

Beste VSAG-ers, het jubileum zit erop. Ik kijk er met heel veel plezier op terug. Ook met plezier kijk ik vooruit naar wat we de komende maanden gaan doen, zoals de dagtocht naar Texel, twee wandelingen door het centrum van Delft, het bezoek aan 's-Hertogenbosch dat we voor een deel per boot doen en de vaartocht van Marken naar Amsterdam. Mis het niet!

Leo Draisma,
voorzitter

Haagse gemeentesecretaris Merx op geslaagd jubileumfeest:

“Ambtenaar bij de gemeente zijn is veel meer dan gewoon een baan”

“Ambtenaar bij de gemeente Den Haag zijn is veel meer dan gewoon een baan. Het is een baan om trots op te zijn. De VSAG is een prachtig voorbeeld van het verbinden van het verleden, het heden en de toekomst van ons ambtelijk vakmanschap door vele jaren heen, al 45 jaar. Dat is heel bijzonder.”

Dat zei de Haagse gemeentesecretaris, Ilma Merx, op dinsdag 11 april op de jubileumavond in theater De Nieuwe Regentes in de Weimarstraat ter gelegenheid van het 45-jarig bestaan van de VSAG. “Wij dragen nu en u droeg vroeger jarenlang bij de gemeente de bijzondere verantwoordelijkheid voor de prachtige stad Den Haag.”

De feestavond met ruim 180 bezoekers was een succes. Een staande ovatie was er voor flamencodanseres Irene Alvarez en de flamencogroep Primos del Norte. Amusant was daarna de voorstelling ‘Feest’ van drie actrices van de Haagse cabaretgroep Plankgas.

Vanaf 19.00 uur druppelden de bezoekers de foyer van theater De Nieuwe Regentes binnen. Daar was er met achtergrondmuziek van het Niccolò Angioni Trio, bestaande uit een vibrafonist, een trompettist en een bassist van het Koninklijk Conservatorium, met koffie een gezellig samenzijn.

Even na acht uur kondigde ceremoniemeester Jan van der Poll voorzitter Leo Draisma aan, die de aanwezigheid van gemeentesecretaris Merx en wethouder Parbhudayal en de jaarlijkse steun van de gemeente als een erkenning zag van de rol, die de VSAG 45 jaar voor de gepensioneerde medewerkers van de gemeente heeft.

Stofzuigen

De basis voor de VSAG werd gelegd door een ambtenaar die met een aantal collega's door de gemeente met een cursus op het pensioen werd voorbereid. Een van de tips die ze kregen was dat ze thuis met stofzuigen konden helpen. Leo Draisma: "Dat moet dus anders, dacht de ambtenaar. We moeten elkaar toch kunnen blijven zien en samen wat leuks gaan doen als we met pensioen zijn gegaan?" Daarom richtten ze 45 jaar geleden de VSAG op.

De gemeente was daar blij mee. In het raadsvoorstel de VSAG financieel te helpen schreef het College: "In een modern personeelsbeleid mag de zorg voor de medewerkers niet stoppen als ze met pensioen zijn gegaan." De gemeenteraad ging met het voorstel akkoord.

De vraag of ambtenaren die nu bij de gemeente met pensioen gaan iets aan de VSAG hebben zei Leo Draisma volmondig met ja te kunnen beantwoorden.

Dat een relatief groot deel van de Haagse gemeenteambtenaren met pensioen gaat omdat de gemiddelde leeftijd wat aan de hoge kant is biedt kansen voor de VSAG, ook al is de wereld anders dan 45 jaar geleden en er nu veel meer mogelijkheden zijn iets leuks of iets nuttigs te doen. Wat dat betreft zullen er volgens Leo Draisma zeker ambtenaren zijn die zich prima zonder de VSAG kunnen redden als ze bij de gemeente met pensioen zijn gegaan.

Actief

Daar staat tegenover dat senioren, dus ook gepensioneerde ambtenaren van de gemeente, steeds ouder worden, vitaler dan vroeger zijn, veel langer actief blijven en steeds langer zelfstandig, maar vaak ook alleen, wonen. "Voor voormalige ambtenaren van de gemeente kan de VSAG dus een uitkomst zijn", aldus Leo Draisma. "Bij dagtochten, uitstapjes en excursies is alles geregeld. Ze hoeven alleen maar in de bus of de boot te stappen om met anderen een gezellige dag of activiteit te hebben."

Wel zijn de kosten van een touringcar, een boottocht, de toegangsprijzen van musea, consumpties, een lunch en een diner de laatste tijd schrikbarend gestegen. Leo Draisma noemde dat een punt van zorg. "Ik vrees dat we met dat probleem nog wel een tijdje te maken zullen hebben en we uit onze kas steeds meer zullen moeten bijleggen om de activiteiten voor de leden betaalbaar te houden, want dat is erg belangrijk."

Gemeentesecretaris Ilma Merx die in 2007 bij de gemeente begon, zei in haar toespraak de VSAG te kennen door het Journaal dat ze sindsdien altijd doorbladert. Dat niet alleen ambtenaren die met pensioen zijn gegaan maar ook ambtenaren van 55 jaar en ouder lid kunnen worden, was voor haar een verrassing. "Dat is een mooie verbinding naar de datum waarop we allemaal met pensioen gaan."

Zij begon bij de gemeente met het vormen van de stadsdelen met een stadsdeeldirecteur. Daarna was ze directeur van het Klant Contact Centrum om vervolgens in dienst te treden bij de dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn als directeur onderwijs, maatschappelijke coördinatie en jeugd. Vervolgens werd ze algemeen directeur van Stadsbeheer. "Zo leerde ik de gemeente van vele kanten kennen."

Spannend

Drie jaar geleden werd zij gemeentesecretaris nadat ze dat ad-interim was geweest. Ilma Merx: "Ik vond dat een spannende stap en het bleek ook een spannend moment, want al een paar weken na mijn aantreden brak corona uit. Een enorme crisis, die de stad en de gemeente hard raakte. Bij de VSAG gingen veel activiteiten niet door, maar de gemeente kon niet stilvallen. We moesten door, maar dan wel op een heel andere manier. De collega's werkten thuis. Het IJspaleis was helemaal leeg, behalve wat collega's van de crisisteam en de gemeentesecretaris."

Nieuwe IT-systemen werden uit de grond gestampt en konden zelfs degenen die hadden gezegd dat nooit te zullen doen digitaal werken. "De creativiteit en flexibiliteit van al die collega's was enorm", aldus de gemeentesecretaris. Dat was volgens haar maar goed ook, want daarna brak de oorlog in Oekraïne uit. De gemeente ving vluchtelingen op, die rechtstreeks uit het oorlogsgebied kwamen en slechts een koffer bij zich hadden of helemaal zonder spullen zaten. De eerste weken werden ze opgevangen in de foyer bij de raadzaal in het stadhuis.

Irma Merx noemde dat indrukwekkende beelden. "Mensen gevlucht voor de oorlog in het hart van onze democratie. En weer waren er collega's en vrijwilligers die naar voren stapten om met elkaar deze enorme klus te klaren. Dat was heel mooi om te zien."

Ook de huidige energiecrisis gaat de gemeente niet voorbij. Ilma Merx vond opnieuw collega's die bereid waren een extra stap te zetten. "Deze manier van werken hoort echt bij Den Haag. We doen de dingen graag op de juiste manier."

Trots

Dat voelt volgens de hoogste ambtenaar van de gemeente soms wat stroperig, "maar we zetten samen, altijd, bij problemen de schouders onder onze stad, want dat hoort bij het werk in onze gemeentelijke organisatie. Ambtenaar zijn is een vak om trots op te zijn, ook als je met pensioen bent. Het is veel meer dan gewoon een baan. Met elkaar dragen en droegen u de bijzondere verantwoordelijkheid voor de prachtige stad Den Haag."

Volgens Irma Merx hebben de leden van de VSAG met elkaar enorm veel kennis van de stad en een groot netwerk. "De gemeente moet het hebben van bevlogen collega's die alles uit de kast willen halen. We hebben veel vacatures. Ik zou een heel slechte gemeentesecretaris zijn als ik de leden van de VSAG niet zou vragen aan mensen in hun omgeving te vertellen over hun tijd als ambtenaar en met hoeveel plezier ze dat werk deden. Wellicht kunnen eventuele toekomstige collega's daardoor worden geïnspireerd te onderzoeken of werken bij de gemeente, onze prachtige organisatie, ook voor hen niet een geweldig goed idee zou zijn."

Hierna trad de flamencogroep 'Primos del Norte', bestaande uit gitarist Arturo Ramón, zangeres Erminia Fernández Córdoba en percussionist Udo Demandt, met flamencodanseres Irene Alvarez op.

De uit het Spaanse Sevilla afkomstige danseres begon met een van de zwaarste dansstijlen en zorgde voor Spaanse passie op Haagse bodem. Haar danspassen op de houten vloer gingen in een razend tempo, perfect op het ritme van de opzweepende muziek zoals een tango uit Cadiz in de regio Andalusië. Na afloop was er een staande ovatie voor dit spectaculaire optreden.

Mechteld Schelberg, Albertine de Kanter en Anna Nicolai van de cabaretgroep Plankgas speelden hierna de vermakelijke voorstelling

'Feest!'. Drie zussen zijn druk bezig met het organiseren van een surpriseparty. Ali B. is met een grote korting te boeken en als Wilders komt is de beveiliging meteen goed geregeld. Hoofdbrekens kost bij de tafelschikking de vraag wie wel of niet bij wie kan zitten. "Wat doen we met Pim en zijn luie oog? Kan die niet in het verdomhoekje zitten?"

Hilariteit

Bij het 'uitlaten' van de hondjes die de actrices van ballonnen hadden gedraaid, reageerde de hulphond van een van de aanwezigen op het commando 'kom' en ging tot hilariteit van de zaal de actrices achterna. De VSAG werd bij de voorstelling betrokken toen de agenda voor het maken van een afspraak werd getrokken. Allerlei data konden niet vanwege de deelname aan biljarten, watergym, yoga, koersballen, fietsen en de sinterklaasbingo. Het leidde tot de verzuchting: "Leo, je moet eens echt met pensioen gaan." Op het moment dat de hoofdgast werd verwacht kwam een telefoontje dat ze was overleden. "Ze was altijd onbetrouwbaar. Had ze niet een uur kunnen wachten."

Hierna was er een geanimeerde borrel met allerlei hapjes en weer met muziek van het Niccolò Angioni Trio. Ook werd meegedaan aan een rondleiding door het voormalige zwembad waarvan bij de verbouwing tot theater veel elementen zijn behouden.

Algemene Ledenvergadering akkoord met jaarstukken 2022

De Algemene Ledenvergadering is op dinsdagmiddag 28 maart in de ruimte van de VSAG in Zuid57 akkoord gegaan met de jaarstukken van het bestuur over 2022. Het jaarverslag en het financieel verslag werden goedgekeurd, evenals de begroting voor 2023.

De 21 leden die de Algemene Ledenvergadering bijwoonden, werden verwelkomd door voorzitter Leo Draisma. Een speciaal welkom was er voor Ton Rijkssen, die positief had gereageerd op de oproep in het Journaal waarin de leden werd gevraagd af en toe de helpende hand toe te steken en dat dit niet betekende dat ze dan in het bestuur moeten zitten. Ton Rijkssen wilde die stap echter wel zetten en de vorig jaar overleden Piet Grimme als plaatsvervangend penningmeester opvolgen. Daarom werd de Algemene Ledenvergadering voorgesteld hem te benoemen.

“Dan heeft het bestuur weer de oude samenstelling en dat is gezien het vele werk dat voor de VSAG nodig is erg belangrijk”, aldus Leo Draisma. “Het is fijn dat er leden zijn die een stap naar voren doen en willen helpen, want er komt heel wat voor kijken om een grote vereniging als de VSAG goed te laten draaien.”

Vervolgens werd het jaarverslag van de niet aanwezige secretaris Leny Loke goedgekeurd. Ook met het financieel verslag ging de Algemene Ledenvergadering akkoord nadat Ton van der Linden namens de kascommissie had verklaard dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de inkomsten en uitgaven. Op zijn verzoek werd penningmeester Ed de Kleijn decharge verleend.

Statutair trad Ton van der Linden terug uit de kascommissie. Krijn de Graaf bleef lid en reservelid Anneke Bleijenberg schoof door als lid. Harrie de Vogel die zich hiervoor beschikbaar had gesteld, werd tot reservelid benoemd.

Hierna las Leo Draisma de namen voor van de 24 leden die in 2022 zijn overleden. Ze werden ze staande met enige ogenblikken stilte herdacht.

Bij de bestuursverkiezing werden voorzitter Leo Draisma, secretaris Leny Loke en penningmeester Ed de Kleijn die zich herkiesbaar hadden gesteld met applaus herbenoemd. Nadat hij zich kort had geïntroduceerd werd Ton Rijkse als plaatsvervangend penningmeester benoemd. Leo Draisma: "Wij zijn erg blij met zijn benoeming. Hij heeft al veel gedaan met de financiële stukken en is een grote aanwinst."

Vervolgens noemde hij de activiteiten die in 2023 nog plaatsvinden zoals de fietstochten tot en met oktober, de paasbingo op 4 april, het jubileumfeest op 11 april, de lezing van Rob Lubbersen over de Haagse verzetsstrijder Willem Dolleman op 2 mei, de herdenking van de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen ambtenaren van de gemeente op het Trekvlietplein op 4 mei, de lentetocht naar Texel op 6 juni, de wandelingen in Delft op 4 en 11 juli, de zomertocht naar Den Bosch op 2 augustus, de Buitendag op 16 augustus, de dinnercruise van Marken naar Amsterdam op 13 september, de najaarsbingo op 19 september, de Instuif met een lezing door Rob Coops over verkeersregels op 24 oktober, de sinterklaasbingo op 21 november en het eindejaarsfeest op 19 december, waarschijnlijk weer in brouwerij De Prael.

Jubileum

Bij de rondvraag toonden enkele leden zich niet gelukkig met het late tijdstip en de locatie van het jubileumfeest, theater De Nieuwe Regentes in de Weimarstraat. Vooral voor dames was dit een reden niet te komen. "Waarom niet 's middags? We zien het niet zitten 's avonds om elf uur nog met het openbaar vervoer te reizen."

Voorzitter Leo Draisma wees er in zijn reactie op dat het heel lastig is een grote en betaalbare zaal te vinden.

Na afloop van de Algemene Ledenvergadering was er een gezellige nazit met hapjes en drankjes in het café van Zuid57.

Voor lentetocht naar Waddeneiland Texel kan nog worden ingeschreven

Het is nog mogelijk zich aan te melden voor de lentetocht naar het Waddeneiland Texel op dinsdag 6 juni. Texel is bekend van de duizenden schapen, de stranden, de prachtige en gevarieerde natuurgebieden, de vogels, de vuurtoren en het lokale bier. Over het eiland wordt een rondrit gemaakt. Na de stop bij de rode vuurtoren wordt de bijzondere collectie van het juttersmuseum bekeken. Daar is er ook een lunch. Met een diner in Pijnacker wordt de lentetocht afgesloten.

De bus vertrekt om 8.15 uur van het busplatform op het Centraal Station. Op laatkomers wordt niet gewacht omdat in Den Helder de veerboot van 10.30 uur moet worden gehaald voor de twintig minuten durende vaartocht naar Texel. Op de boot zijn er invalidentoiletten en er is een lift van het rijdek naar het bovendek.

Op Texel stapt een gids in de bus voor een rondrit, onder andere door De Slufter, het enige natuurgebied in Nederland waar de Noordzee ongehinderd het land binnenstroomt. Ook het natuurgebied De Muy met zijn wilde orchideeën is een bezoek waard, evenals De Geul, waar een grote kolonie lepelaars huist. Bij de 150 jaar oude en 47 meter hoge vuurtoren is er een stop. De vuurtoren biedt een prachtig uitzicht over Texel tot aan Vlieland toe.

Jutters

Hierna wordt naar het juttersmuseum Flora gereden. Daar is te zien wat jutters op de Texelse stranden hebben gevonden: talloze boeien, schoenen, flessen met daarin soms een boodschap, speeltjes en botten van dieren. In het juttersmuseum is er ook een lunch.

Om 15.30 uur wordt terug naar Den Helder gevaren. In restaurant Tout le Monde in Pijnacker is er een afsluitend 3-gangen diner. Om 20.30 uur is de bus weer op het Centraal Station.

Deelname aan de dagtocht naar Texel kost € 74,-- per persoon, voor een introduc e € 84,--. Dit bedrag moet worden overgemaakt op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Texel.

Fietstocht op zaterdag 13 mei naar bijzondere Twistbrug bij Vlaardingen

De 42 meter lange Twistbrug voor fietsers en voetgangers over de Vlaardingse Vaart is de bestemming van de ruim 40 kilometer lange fietstocht op zaterdag 13 mei. Door de opvallende draai wordt de brug in de volksmond 'De Wokkel' genoemd. De beide uiteinden van de kokerbrug zijn namelijk 90 graden ten opzichte van elkaar gedraaid.

Om 10.00 uur wordt vertrokken bij Houthaghe in de Toon Dupuisstraat 10 in Den Haag. Bij twijfel of de fietstocht gezien het weer doorgaat kan Ton van der Linden worden gebeld: tussen 9.15 en 9.30 uur 070 - 325 25 91 en tussen 9.15 en 9.50 uur 06 - 387 841 71.

Voor de fietstocht op zaterdag 15 april stond eerder de Meer- en Woudroute op het programma, maar bij nader inzien bleek het aantal kilometers van deze route vanaf het vertrekpunt in Den Haag zuidwest naar Leiden, Zoeterwoude, Benthuizen, Zoetermeer en Stompwijk zo hoog, dat Ton van der Linden daarvan afzag.

In plaats daarvan stonden de Vogelplas Starrevaart en de plas Vlietland centraal. De zeven deelnemers vertrokken zoals altijd om 10.00 uur vanaf het verzamelpunt Houthaghe in de Toon Dupuisstraat voor de bijna 50 kilometer lange tocht. De zon scheen en ze hadden de straffe kille wind uit het noorden heen tegen en terug mee.

De tocht ging via het Zuiderpark, het Kruisvaarderspark en de Van Vredenrustweg in Rijswijk om de markt heen en vandaar via de brug bij het voormalige Diaconessenhuis over de Vliet richting het bekende sluisje in Leidschendam. Daarna ging het door de wijk 't Hert en de Star het fietspad door het natuurgebied Leidschendammerhout op.

Lente

Vervolgens was het een grote ronde om de Vogelplas Starrevaart en de plas Vlietland. Bij restaurant Waterfront Vlietland, keurig halverwege de ronde aan de kop van de plas, werd op het terras in de zon uitgerust met koffie en naar keuze wat erbij. De plussentocht was mooi met heel veel gele bloemetjes en met het groen overal een goed zichtbare lente.

Na de koffiepauze ging het langs de Vliet en over de Oostvlietweg weer terug naar het sluisje. Vervolgens werd tot aan de Hoornbrug gefietst. Door Rijswijk ging het naar de Prinses Beatrixlaan en de Van Vredenburgweg en daarna door park Overvoorde naar de Schaapweg. Daar viel de groep uiteen.

Gezellige drukte tijdens de paasbingo

Het was met 37 deelnemers weer gezellig druk op de paasbingo, die op dinsdagmiddag 4 april werd gehouden in de ruimte van de VSAG in Zuid57. Voor de flessen advocaat en de spuitbussen slagroom die waren ingeslagen, was de belangstelling weer erg groot. De gastvrouwen Anneke Bleijenberg en Gonny Looijen hadden het er, ook met de andere consumpties, maar druk mee. Bovendien was de zaal versierd en waren de prijzen zoals kaarsen, puzzels, persoonlijke verzorgingsartikelen, handdoeken, paaseitjes, waardebonnen en vanzelfsprekend een fles advocaat, fraai gepresenteerd.

Voor de getallen die op de briefjes moesten worden aangekruist, zorgden Ed de Kleijn en Ton Rijkse, die dit met verve voor de eerste keer deed.

De vier eerste prijzen bestonden uit een cadeaubon van € 30,- en een set servetten. De winnaars waren Hendrik ten Hoeve, André Jansen tweemaal en Hennie Harkema. Tussen de rondes door werden zakjes met eitjes verloot en advocaat met slagroom geserveerd.

Herdenking in Tweede Wereldoorlog omgekomen ambtenaren gemeente

Bij de vier herdenkingsmonumenten op het Trekvlietplein worden op donderdag 4 mei de ambtenaren van de gemeente Den Haag herdacht, die in de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen.

Om 9.30 uur is er een inloop met koffie en thee. Tijdens de herdenking die om 10.00 uur begint, houdt wethouder Vavier een toespraak. Ook worden voordrachten gehouden en kransen gelegd, onder andere door gemeentesecretaris Merx. Na het spelen van het taptoesignaal worden twee minuten stilte in acht genomen.

De opnamen van de herdenking zijn dezelfde dag vanaf 16.00 uur te zien op www.youtube.nl/gemeentedenhaag. Met de bijgaande QR-code kan direct naar het YouTube-kanaal worden gegaan.

Op de volgende pagina's uitgebreid aandacht voor ambtenaren van de gemeente tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Uit de
archieven
van ambtelijk
Den Haag

Hierdoor delen wij U mede, dat het stoffelijk overschot van onzen echtgenoot en vader, die op 29 Juli 1943 door de Duitsers werd gefusilleerd, zal worden ter aarde besteld op Woensdag 21 November 1945, om 1 uur op „Rusthof” te Amersfoort.

F. W. Hertly—Rauws.

W. H. Hertly.

I. Hertly-Fernandis.

Edisonstraat 91 5090

Ambtenaren van de gemeente slachtoffer van 'aartsverrader'

Antonius van der Waals was tijdens de Tweede Wereldoorlog een spion voor de Duitse Sicherheitsdienst. Dagblad Het Binnenhof omschreef hem in 1948 als 'aartsverrader', die kort daarvoor ter dood was veroordeeld. Hij maakte zeker 83 slachtoffers. Twee van hen waren ambtenaar bij de gemeente Den Haag en zaten bij de Haagse Ordedienst in het verzet: Willem Hendrik Hertly, hoofdambtenaar bij het Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf en districtschef Lex Putto van de Gemeentelijke Reinigingsdienst. Hertly werd geëxecuteerd. Putto werd uit het concentratiekamp Dachau bevrijd.

Willem Hertly, van wie er in de archieven geen foto is, werd in 1891 in het Friese Engwierum als zoon van een rijksambtenaar en een naaister geboren en trouwde met Frederika Rauws, die in 1887 in Den Haag was geboren. Ze woonden in de Edisonstraat in Den Haag, waar Hertly als administratief ambtenaar C bij het Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf werkte. In de Tweede Wereldoorlog was hij actief in het verzet van de Ordedienst in Den Haag en werkte hij samen met onder andere Jan Velu, een luitenant-kolonel van het KNIL.

Ontberingen

Beiden werden door het verraad van Van der Waals en met hulp van twee Haagse politiemannen op 25 juli 1942 gearresteerd en opgesloten in de kampen Vught en Haarlem. Velu overleefde de ontberingen van de dwangarbeid in een buitenkamp van Buchenwald niet. Hij stierf op 31 mei 1944. Hertly werd in Haaren door het Feldgericht des kommandierenden Generals und Befehlhabers im Luftgau Holland voor spionage, sabotage en wapenbezit ter dood veroordeeld en op 29 juli 1943 met 15 andere leden van Ordediensten bij het Kamp Amersfoort op de Leusderheide geëxecuteerd.

Zijn naam en die van de anderen stonden in de Haagsche Courant van 4 augustus 1943 in het volgende bericht:

Het Bureau van den Wehrmachtbefelshaber in Nederland maakt bekend: Een aantal Nederlanders heeft zich schuldig gemaakt aan begunstiging van den vijand, aan spionage en sabotage en aan overtreding van het verbod tot het in bezit hebben van wapens. Zij zijn derhalve door een krijgsraad ter dood veroordeeld. Het vonnis is, nadat de mogelijkheid van gratieverlening was onderzocht, door middel van den kogel voltrokken.

Hertly werd op 21 november 1945 begraven op de Algemene Begraafplaats Rusthof in Amersfoort. Postuum werd hem het Verzetshardenkingskruis verleend. Zijn naam staat op de middelste plaquette op het Trekvlietplein, die is gewijd aan de 26 medewerkers van het Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf, die in concentratiekampen werden vermoord of omkwamen tijdens hun tewerkstelling in Duitsland.

Het Verzetshardenkingskruis werd ook toegekend aan Lex Putto, die eveneens door toedoen van Van der Waals en de twee politiemannen werd opgepakt. Putto zat met Willem Hertly in de Ordedienst Den Haag.

Puinruimen

Begin 1941 was hij als districtschef van de Gemeentelijke Reinigingsdienst na het bombardement nauw betrokken bij het puinruimen in Rotterdam. Hij had daar de dagelijkse leiding. Putto werd een dag voordat Willem Hertly werd gearresteerd, opgepakt. Via het Oranjehotel in Scheveningen kwam hij in het Kamp Amersfoort terecht. In oktober 1943 werd hij naar Natzweiler overgebracht en in april 1945 naar Dachau, waar hij werd bevrijd. Maar pas drie jaar later keerde hij terug naar zijn huis in de Tomatenstraat in Den Haag.

Zijn terugkeer werd een dag daarvoor, op 5 juni 1948, uitgebreid aangekondigd in dagblad Het Binnenhof onder de kop 'Blijde thuiskomst van A.A. Putto, Reinigingsdienst gaat defileren':

"Morgen keert geheel hersteld van een tijdens de bezettingsjaren in Duitse concentratiekampen opgelopen ziekte in zijn gezin terug de heer A.A. Putto, districtschef van de Gemeentelijke Reinigingsdienst. De heer Putto maakte deel uit van een Haagse illegale groep, welke als slachtoffer viel aan de verraderlijke praktijken van de aartsverrader v.d. Waals, die onlangs tot de doodstraf werd veroordeeld.

In de eerste jaren van de bezetting was v.d. Waals in deze illegale groep binnengedrongen. Op 24 Juli '42 sloeg hij zijn goed voorbereide slag, welke tot algehele likwidatie van de groep leidde. Van der Waals had zich het vertrouwen van de heren Putto, Schwencke en Van Nieuwenhoven ingedrongen door zijn traditioneel verhaal over zijn relaties met Engeland. Zodanig was het vertrouwen, dat hij onder de groep, waarvan vele leden van het personeel van de gemeentelijke Reiniging deel uitmaakten, volledig op de hoogte werd gesteld met alle acties, die door deze groep werden ontplooid. Zelfs de arrestatie van Schwencke in Mei '42, waarin v.d. Waals de hand had, gaf geen reden tot wantrouwen in de verrader.

Wapenen

Toen deze dan ook begin Juli voorstelde om met het oog op een te verwachten invasie in Aug. '42 wapenen aan Engeland te vragen, ging men op dit voorstel in.

Het werd de illegale groep noodlottig. Op 24 Juli ging de groep in ploegen naar Ede, waar de wapenen gedropt zouden worden. Van der Waals had de zaak hier zo geënceneerd dat de illegale werkers stuk voor stuk in de val liepen. Na 9 dagen geboeid in het Oranjehotel te hebben doorgebracht begon een lijdensweg, welke via Haaren, Natzweiler, Kockum en Ersinger in Dachau eindigde.

Na anderhalf jaar gelukke het de heer Van Nieuwenhoven uit het concentratiekamp terug te keren.

De heer Putto keerde eerst nadat het kamp door de Amerikanen was bevrijd naar ons land terug.

Ziekte

De geleden ontberingen hadden hem een zeer ernstige ziekte bezorgd, welke een verblijf in een Zwitsers sanatorium noodzakelijk maakte.

In 1947 vertrok hij naar Davos. De berglucht heeft haar goede uitwerking niet gemist. Vandaag

heerst er daarom vreugde in de woning van de heer Putto in de Tomatenstraat 269.

En morgen zal het straatbeeld deze vreugde eveneens vertonen. 's Middags om 3 uur zal de Reinigingsharmonie, daar achter de ambtenaren van de gemeentelijke Reinigingsdienst, langs de woning trekken om de teruggekeerde een feestelijk welkom toe te wensen." Aldus dagblad Het Binnenhof.

Huldiging

En zo ging het ook de volgende dag. De hele straat was uitgelopen om de muzikale huldiging van dichtbij mee te maken. Lex

Putto overleed op 14 oktober 1966 op 65-jarige leeftijd.
(Foto's Haags Gemeentearchief)

Eduard Cornelis Schwencke, over wiens arrestatie dagblad Het Binnenhof het in de passage over het verraad van Van der Waals heeft, was ook ambtenaar bij de Gemeentelijke Reinigingsdienst. Schwencke, op 15 april 1896 in Den Haag geboren en op 6 februari 1925 getrouwd met de secretaresseambtenaar 1^e klasse Adriana de Zwaan, woonde in Voorburg.

Hij sloot zich aan bij de Haagse afdeling van de verzetsgroep Oranjewacht. Ook was hij lid van de Nederlandse Unie. Schwencke verzamelde en vervoerde wapens. In de meidagen van 1940 gooiden Nederlandse soldaten wapens en munitie in de Vliet. Toen dit bij het uitbaggeren boven water kwam zorgde Schwencke ervoor dat alles werd verborgen in een dekschuit, die in een vaart in het Westland lag. Ook spioneerde hij voor Engeland en gaf hij Engelandvaarders gecodeerde berichten mee.

Gevangen

De Duitsers arresteerden het grootste deel van de Oranjewacht al in de winter 1940-1941. Schwencke werd bij een inval in het kantoor van de Reinigingsdienst aan de Brouwersgracht opgepakt. Ruim drie maanden zat hij in het Oranjehotel. Via Kamp Amersfoort en weer het Oranjehotel werd hij op 7 maart 1942 overgebracht naar het concentratiekamp Buchenwald en twee weken later naar het Franse Natzweiler, waar hij op 6 augustus 1942 stierf. Van de Duitsers kreeg zijn vrouw het bericht dat hij aan een hartaanval was overleden, maar zij had al gehoord dat hij bij een vluchtpoging was doodgeschoten.

“Grote waardering en dankbaarheid” voor het werk, maar geen cent extra

Met de handtekening van burgemeester De Monchy kreeg de Haagse gemeenteraad in 1940 een voorstel van het College om het personeel van de gemeente dat na 10 mei 1940 enkele weken “op zeer wisselvallige tijden en veel langer dan onder normale omstandigheden” had gewerkt, daarvoor niet extra te belonen, ook al was de waardering van het College daarvoor groot. “Het personeel heeft dat op zoodanige wijze gedaan dat B en W hebben gemeend te zijner tijd kennis te moeten brengen dat zij met groote waardering en dankbaarheid daarvan hebben kennisgenomen.”

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'De Monchy', written in a cursive style.

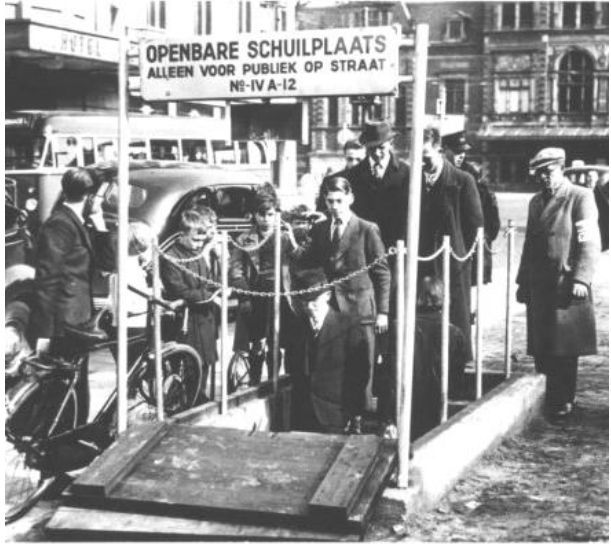
Toch zag het College “gelet op de belangrijke offers welke een groot deel van het Nederlandsche volk van den 10den Mei af heeft moeten brengen” geen aanleiding van 10 mei tot 10 juni “meer te doen uitbetalen dan het normale loon of salaris, verbonden aan de betrekking waarin de ambtenaren en werklieden werkzaam zijn.” Overwerk en werkverschuiving in dat tijdvak werden ook niet betaald. Voor het werk op feestdagen volgens het dienstrooster werd niet het dubbele maar het enkelvoudige uurloon uitbetaald.

Volgens het College moest “van den 10den Juni af het verrichten van overwerk zooveel mogelijk worden vermeden.” Als overwerk onvermijdelijk was kregen de ambtenaren en de werklieden geen vergoeding in geld maar in vrije tijd. Zodra de situatie weer normaal was zouden deze uitzonderingsmaatregelen worden opgeheven. Het was B en W “aangenaam te kunnen mededelen dat de Centrale Commissie van Overleg en de Commissie van bijstand voor Arbeidszaken zich met deze plannen kunnen vereenigen.”

Ambtenaren met gasmasker op uitbreken oorlog voorbereid

Al ruim voor de oorlog bereidde de gemeente zich voor op het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog. Zo oefenden in 1938 ambtenaren op de Gemeentewerf aan het Groenewegje met het dragen van een gasmasker.

Voorts zette de gemeente een Luchtbeschermingsdienst op, die moest zorgen voor schuilkelders zoals op de Stationsweg tegenover het station Hollands Spoor, gasmaskers, verduisteringsoefeningen, luchtafweergeschut, brandpreventie en voorraden voedsel en water. Veel gemeentelijke

diensten werkten daarin samen. Om de Haagse bevolking erbij te betrekken maakte de gemeente van bussen een wervingspost.

Het technisch personeel voor de 14 sectoren waarin de stad door de Luchtbeschermingsdienst was verdeeld, kreeg van Gemeentewerken een opleiding in het dragen van een gasmasker bij allerlei werkzaamheden, zoals puinruimen. Daardoor konden ze het gasmasker anderhalf uur dragen "tijdens het verrichten van zwaren lichamelijken arbeid."

Ook waren er geregeld oefeningen, zoals in februari 1940 op het Dr. de Visserplein in Scheveningen. Burgemeester De Monchy stelde zich persoonlijk van de gang van zaken op de hoogte.

Brand

Het Dr. de Visserplein was een van de plekken in de stad waar een grote brand moest worden bestreden. Dit was een onderdeel van een veel grotere oefening die moest uitwijzen of de gemeentelijke hulpdiensten snel en doeltreffend zouden functioneren.

Bij de oefening werd ervan uitgegaan dat door luchtaanvallen op 25 plaatsen in de stad brand was uitgebroken en gebouwen waren ingestort. Uiteindelijk kwamen 21 wijkbrandspuiten in actie. "Een politieagent", aldus de Haagsche Courant, "met een witte band om den arm die als controleur fungeerde, maakte aantekeningen omtrent den tijd die er verliep tusschen het alarmsein en het ter plaatse verschijnen van de brandspuit."

Een onderdeel van de Luchtbeschermingsdienst was de in 1939 opgezette Gemeentelijke Crisis- en Distributiedienst. De ambtenaren moesten zorgen voor het verdelen van goederen en de voedselvoorziening in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden.

Kaarten

De eerste grote klus was het maken en uitreiken van een half miljoen distributiestamkaarten. Steeds meer goederen werden in distributie gebracht zoals kleding, huishoudelijke artikelen, schoeisel, rantsoenen voor ziekenhuizen, extra

rantsoenen voor jonge moeders en vrouwen in verwachting, fietsen, brandstoffen, petroleum, benzine en oliën.

Voor enkele ambtenaren was de verleiding van de distributiekarten te groot. Een van hen werd aangehouden met een groot aantal kaarten voor levensmiddelen en tabak op zak. Hij had in betrekkelijk korte tijd enkele honderden distributiekarten ontvreemd. Hij was niet de enige. Wegens fraude werden tien ambtenaren ontslagen.

(Foto's Haags Gemeentearchief)

Ambtenaren met zand beschermd tegen brand

Ambtenaren en het stadhuis aan de Groenmarkt moesten beter beschermd worden tegen "luchtbombardementen". Het College vond dat in januari 1941 nodig omdat de zolders door hun constructie zeer vatbaar voor brand waren. Al eerder waren de vloeren van de zolders met zand afgedekt.

"Maar", aldus het College, "als het zand droog is geworden levert deze eenvoudige en geenszins afdoende voorziening bezwaren en hinder op. Dat heeft ertoe genoopt het zand weer te laten verwijderen. Zoolang de oorlog voortduurt is het niet verantwoord bijzondere veiligheidsmaatregelen op de zolders achterwege te laten".

Daarom wilden B en W de vloeren laten bedekken met het brandwerende middel Parapyr, "van welks deugdelijkheid wij goede verwachtingen koesteren."

"Wascht uw handen goed, vooral voor den maaltijd"

Ruim 6.000 dakloze Rotterdamse 'vluchtelingen' werden na het bombardement in Den Haag opgevangen, onder meer in de Dierentuin. Ze werden in douchecellen van de Ontsmettingsdienst ontsmet en daarna medisch gekeurd. Mensen met een infectieziekte werden met 'de meest mogelijke zuinigheid' snel uit opvanghuizen geïsoleerd.

Belangrijk was het voorkomen van epidemische ziekten. Directeur Johan Putto van de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst kwam daarvoor in 1940 met 'Hygiënische raadgevingen voor vluchtoorden'.

Zo werd aangeraden "zich te laten inenten tegen buiktyphus en diphtherie, de nagels kort te houden, de handen goed te waschen, vooral voor den maaltijd en de verblijven in zindelijken staat te houden."

In juli twee stadswandelingen in Delft

Op dinsdagmiddag 4 en 11 juli is er voor de VSAG een wandeling met een stadsgids door het historisch centrum van Delft. Aan de

wandelingen die ongeveer 2,5 uur duren maar waarbij niet veel hoeft te worden gelopen, kunnen per keer maximaal 15 personen deelnemen. Ook laat een pottenbakker zien hoe Delfts Blauw wordt gemaakt. Nadere bijzonderheden staan in het volgende Journaal.

Personalia

Nieuwe leden/vrienden:

mevr. R. Benning-Pel, dhr. R. Benning, dhr. B. Pakvis, mevr. J.M. Marienus, mevr. C. van der Beek-Dirksen, dhr. W.F. Oldenhave

Overleden:

dhr. F. Ester, mevr. T. Schaminee

Agenda

2/5: lezing door Rob Lubbersen over de Haagse verzetsstrijder Willem Dolman, 14.00 uur, ruimte VSAG

4/5: herdenking van de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen ambtenaren van de gemeente Den Haag, 10.00 uur, Trekvlieplein

11/5: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG

13/5: fietstocht, 10.00 uur, Houthaghe, Toon Dupuisstraat 10

WOORDZOEKER

M I C R O F O O N G E R
D C L A X O N N E R E N
L N E I R R E H M P S U
G K E E I D S G M T E A
I E N V K P N E E S I G
R P L A O I D T T T L E
E E W U L D H A S E V L
O Z M I I O R A R M L U
M R E U S D L E E V E I
U P L C L R D A V O M D
R E O A E O T I O R M S
G O U V W U V R C K O G
P N O O F A G E M H R O
R U U T A R A P P A T L
N E R E R T S I G E R F

De woorden staan in alle richtingen. Sommige letters worden vaker gebruikt. De overgebleven letters vormen van linksboven naar rechts beneden een woord.

APPARATUUR	OREN
CLAXONNEREN	OVERLAST
GELUIDDEMPER	OVERSTEMMEN
GELUIDDICHT	PEILING
GELUIDSGOLF	REGISTREREN
HERRIE	RUMOERIG
KNAL	STEMVORK
LAWAAI	STETHOSCOOP
MEGAFOON	TROMMELVLIES
MICROFOON	VOLUME
OORVERDOVEND	ZWAK

Stuur de oplossing voor 13 mei naar:

VSAG

Zuidlarenstraat 57,
2545 VP Den Haag

of mail naar:

vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,-- verloot. De oplossing van de puzzel in het Journaal van april is DE VSAG VIERT FEEST. Na loting ging de prijs van € 10,-- naar Iny Vrouwenvelder-Korpel uit Leidschendam.

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de zaal van de VSAG, 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur
Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64
frans-bep@ziggo.nl
Per maand € 7,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur
Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41,
vsag.bridge@outlook.com
Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand
Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71
vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur
Mevr. G.G.M. Looijen-den Boer, tel. 070 - 366 03 09
c.looyen3@kpnplanet.nl
Per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag of
tijd ook individueel fitnessen

Dhr. B. van Amstel, tel. 06 - 136 732 19

amstdijk@ziggo.nl

Per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15

greethendriks@casema.nl

Per maand € 18,50

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 en 17.00 - 17.45
uur, donderdag 15.00 - 15.45 en 15.45 - 16.30 uur

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 21,50

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag

